

Bài 22: Lớp đất trên Trái Đất

Trả lời câu hỏi giữa bài Địa 6 Bài 22 (Kết nối tri thức)

Câu hỏi 1 trang 168 Địa Lí lớp 6: Các tầng đất

1. Quan sát hình 1, em hãy kể tên các tầng đất.
2. Trong các tầng đất, tầng nào trực tiếp tác động đến sinh trưởng và phát triển của thực vật.

Hình 1. Các tầng đất

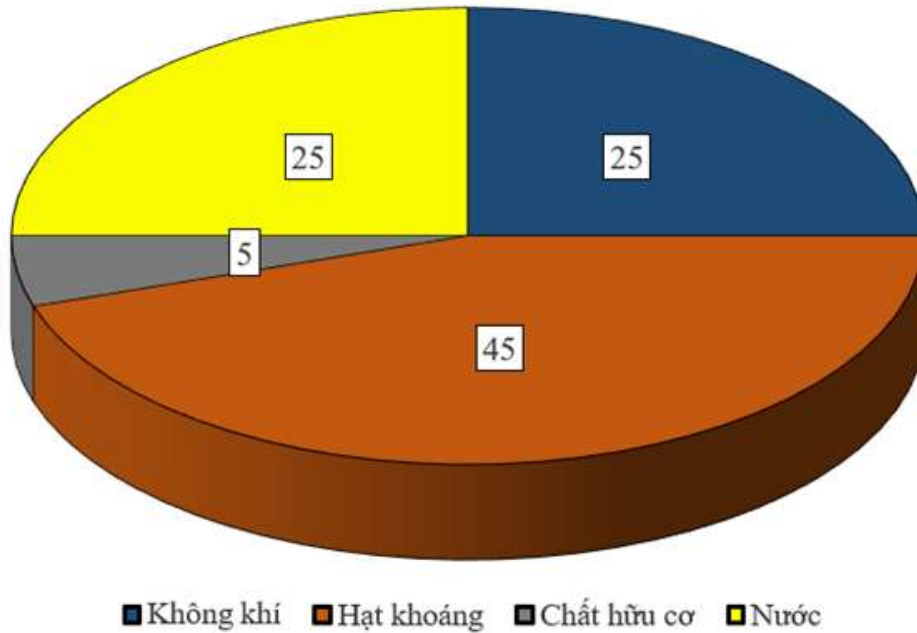
Lời giải:

1. Các tầng đất
  - Tầng chứa mùn.
  - Tầng tích tụ.
  - Tầng đá mẹ.
2. Trong các tầng đất, tầng chứa mùn trực tiếp tác động đến sinh trưởng và phát triển của thực vật.

Câu hỏi 2 trang 168 Địa Lí lớp 6: Thành phần của đất

1. Quan sát hình 2, cho biết đất bao gồm những thành phần nào. Thành phần nào chiếm tỉ lệ lớn nhất trong đất tốt?

2. Tại sao chất hữu cơ chiếm tỉ lệ nhỏ trong đất nhưng lại có ý nghĩa quan trọng đối với cây trồng.

Hình 2. Tỉ lệ trung bình các thành phần trong đất

Lời giải:

1. Các thành phần của đất

- Các thành phần: hạt khoáng, chất hữu cơ, không khí và nước.
- Hạt khoáng chiếm tỉ lệ lớn nhất, chiếm tới 45%.

2. Chất hữu cơ chiếm tỉ lệ nhỏ trong đất (chỉ chiếm 5%) nhưng có ý nghĩa quan trọng đối với cây trồng vì, chất hữu cơ là:

- Nguồn thức ăn dồi dào, dinh dưỡng cho cây trồng.
- Cung cấp những chất cần thiết cho các thực vật tồn tại trên mặt đất.

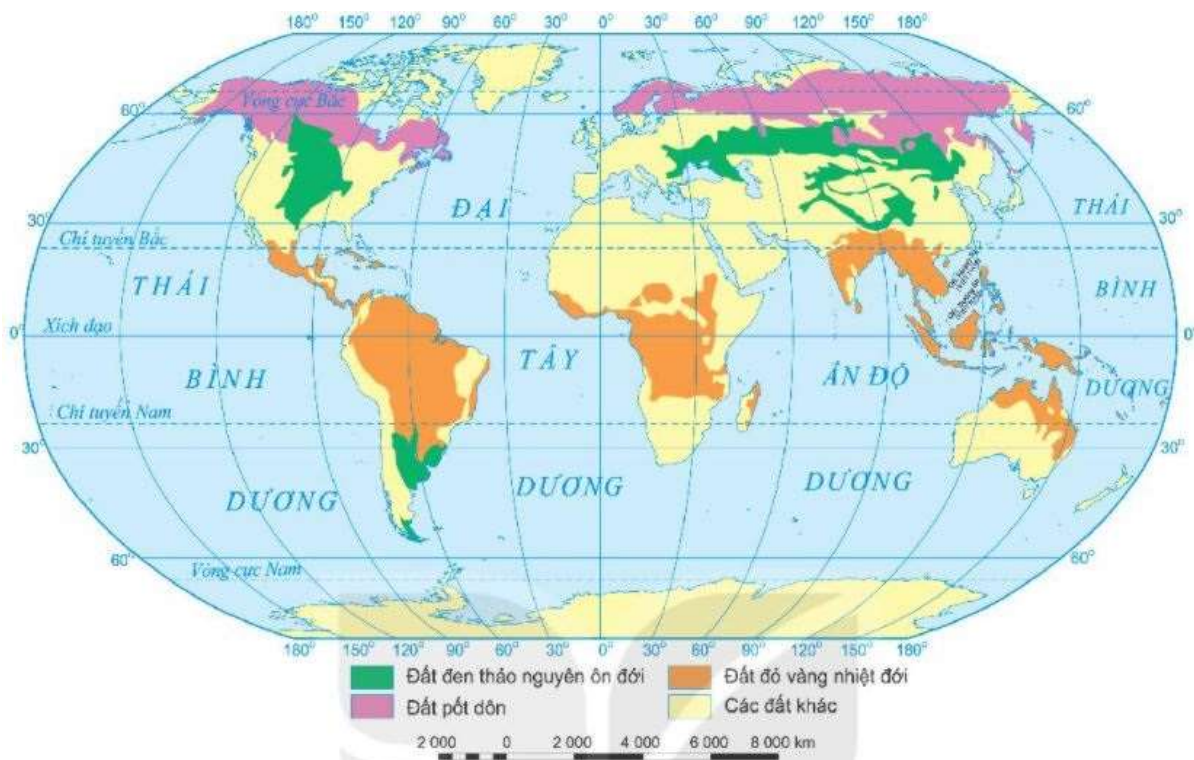
Câu hỏi 3 trang 169 Địa Lí lớp 6: Dựa vào hình ảnh và thông tin trong mục 3, em hãy trình bày nhân tố hình thành đất mà em cho là quan trọng nhất và giải thích cho sự lựa chọn đó.

Lời giải:

- Các nhân tố hình thành đất: Đá mẹ, khí hậu, sinh vật, địa hình, thời gian và con người.

- Trong các nhân tố hình thành đất, đá mẹ là nhân tố quan trọng nhất, vì:
- + Mọi loại đất đều được hình thành từ những sản phẩm phá huỷ của đá gốc (nham thạch).
- + Đá mẹ là nguồn cung cấp vật chất vô cơ cho đất.
- + Đá mẹ quyết định thành phần khoáng vật, thành phần cơ giới của đất.
- + Đá mẹ ảnh hưởng đến nhiều tính chất đất.

Câu hỏi 4 trang 170 Địa Lí lớp 6: Xác định trên hình 5 nơi phân bố chủ yếu của ba nhóm đất: đất đen thảo nguyên ôn đới, đất pôl đôn, đất đỏ vàng nhiệt đới.

Hình 5. Phân bố các nhóm đất điển hình trên Trái Đất

Lời giải:

Nơi phân bố chủ yếu của ba nhóm đất:

- Đất đen thảo nguyên ôn đới: châu Mỹ, châu Á, châu Âu.
- Đất pôl đôn: Bắc Mỹ, châu Âu.
- Đất đỏ vàng nhiệt đới: Nam Mỹ, châu Phi và Khu vực Đông Nam Á.

Giải luyện tập & vận dụng Bài 22 Địa lí 6 (Kết nối tri thức)

Luyện tập và Vận dụng 1 trang 170 Địa Lí lớp 6: Dựa vào bản đồ hình 5, cho biết tên nhóm đất phổ biến ở nước ta.

Lời giải:

Nhóm đất phổ biến ở nước ta là đất đỏ vàng nhiệt đới.

Luyện tập và Vận dụng 2 trang 170 Địa Lí lớp 6: Tại sao để bảo vệ đất, chúng ta phải phủ xanh đất trống, đồi núi trọc?

Lời giải:

Để bảo vệ đất, chúng ta phải phủ xanh đất trống, đồi núi trọc vì:

- Rừng bảo vệ và cải tạo đất nhờ có tán lá xoè rộng bảo vệ mặt đất bởi ánh nắng trực tiếp và mưa lớn, gây sạt lở, rửa trôi, xói mòn, rửa trôi,...
- Rừng nuôi đất, cung cấp các thảm mục cung cấp chất cần thiết cho đất,...

Luyện tập và Vận dụng 3 trang 170 Địa Lí lớp 6: Con người có tác động như thế nào đến sự biến đổi đất?

Lời giải:

Con người có tác động đến sự biến đổi đất cả tích cực và tiêu cực

* Tích cực

- Sử dụng đi đôi với cải tạo đất.
- Bổ sung các loại phân bón hữu cơ.
- Trồng rừng chống xói mòn, rửa trôi,...

* Tiêu cực:

- Phá rừng, đốt nương làm rẫy làm cho đất bị rửa trôi, thoái hoá, đất ngày một nghèo dinh dưỡng, giảm độ phì của đất, đất khô,...
- Bón quá nhiều phân hoá học (đạm, lân, ka ly, các loại phân khoáng tổng hợp....) là tác nhân chủ yếu giết chết các vi sinh vật có ích trong đất canh tác.

- Sử dụng thuốc trừ sâu, thuốc bảo vệ thực vật (các loại thuốc trừ sâu, trừ bệnh, thuốc trừ cỏ dại...) đã huỷ diệt hệ vi sinh vật đất,...

Lý thuyết Địa lí lớp 6 Bài 22 (Kết nối tri thức)

1. Các tầng đất

- *Khái niệm:* Đất là lớp vật chất mỏng, vụn bở, bao phủ trên bề mặt các lục địa và đảo, được đặc trưng bởi độ phì.

- *Gồm 3 tầng:* Tầng đá mẹ, tầng tích tụ và tầng chứa mùn.

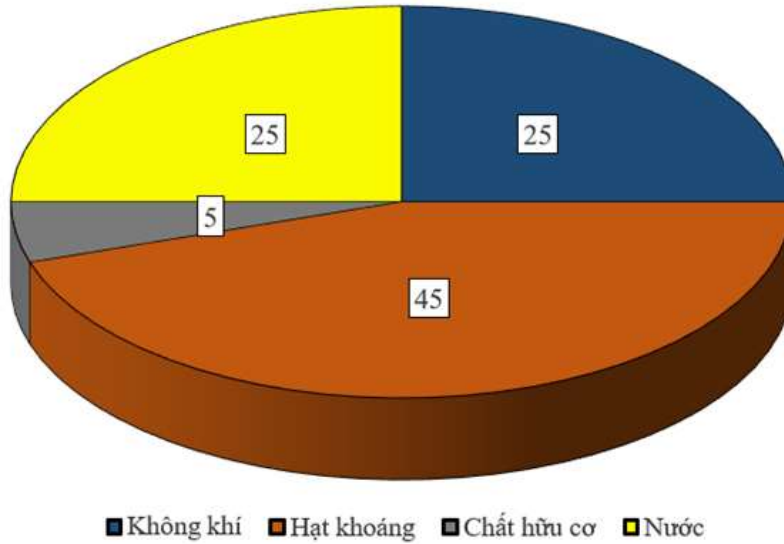
- *Tầng tích tụ* có tác động mạnh mẽ đến sự sinh trưởng và phát triển của sinh vật.

Hình 1. Các tầng đất

2. Thành phần của đất

- *Đất bao gồm nhiều thành phần:* khoáng, chất hữu cơ, không khí và nước.

Hình 2. Tỷ lệ trung bình các thành phần trong đất

- Tỷ lệ các thành phần trong đất thay đổi tùy thuộc vào điều kiện hình thành đất ở từng nơi.

3. Các nhân tố hình thành đất

- Các nhân tố ảnh hưởng đến quá trình hình thành đất: Đá mẹ, khí hậu, sinh vật, địa hình và thời gian.

- Đá mẹ là nhân tố quan trọng nhất, là nguồn cung cấp vật chất vô cơ cho đất.

- Khí hậu tạo điều kiện cho quá trình phân giải các chất khoáng và chất hữu cơ.

- Sinh vật là nguồn gốc sinh ra thành phần hữu cơ trong đất.

- Địa hình ảnh hưởng đến độ dày, độ phì của đất.

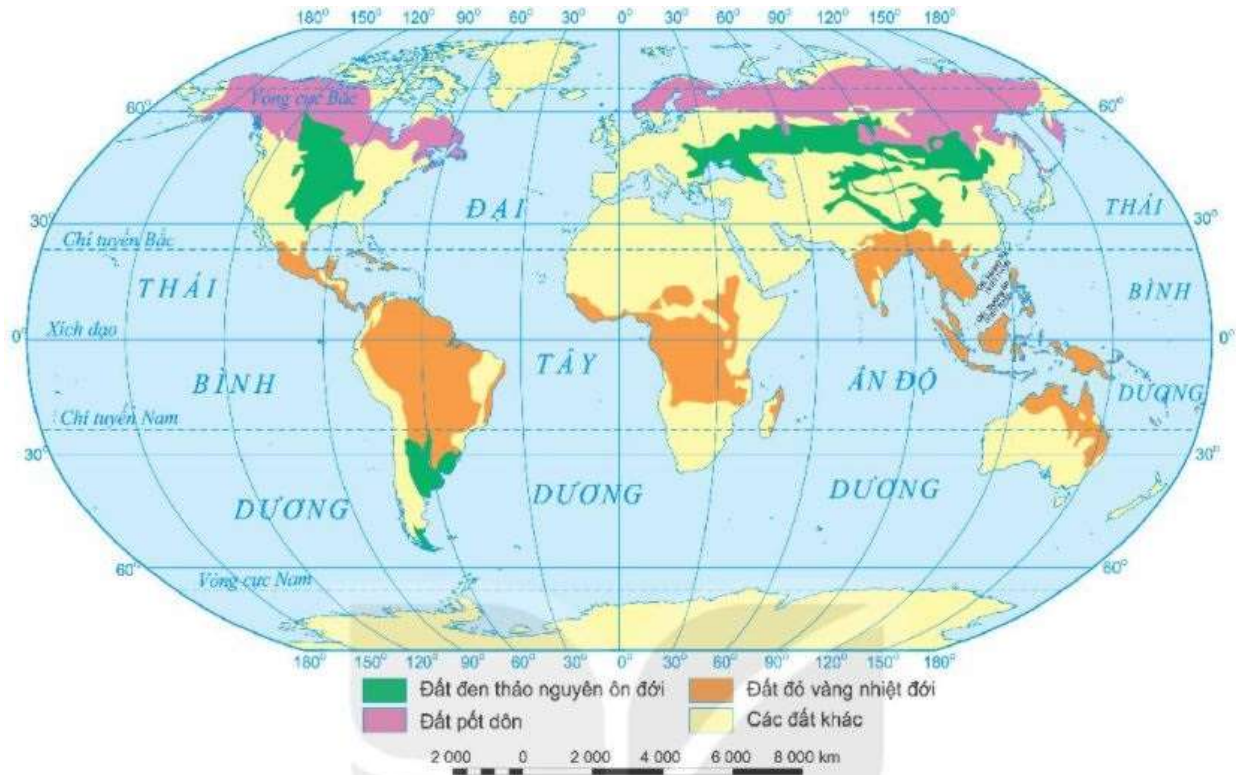
- Các nhân tố khác: Thời gian, con người.

4. Một số nhóm đất điển hình trên Trái Đất

- Phân thành các nhóm đất khác nhau dựa vào: Quá trình hình thành và tính chất đất.

- Một số nhóm đất điển hình: Đất đen thảo nguyên ôn đới, đất pôđôn và đất đỏ vàng nhiệt đới.

Hình 5. Phân bố các nhóm đất điển hình trên Trái Đất